

Profetiens ånd: Midnattsropet

Habakkuks to tavler

Jeff Pippenger

2012-10-13

Et klargjørende ord

For kort tid siden begynte vi å forberede transkripsjonen av Habakkuks to tavler for oversettelse til de ulike språkene som er representert på vår nettside. Oppgaven med å omforme en muntlig framstilling til en skriftlig framstilling er langt mer krevende enn man kanskje ville forstå dersom man ikke er fortrolig med alle de hindringene som må forseres for å gjøre en muntlig framstilling om til en skriftlig framstilling, sammen med de nødvendige utfordringene ved til sist å oversette materialet til de ulike språkene på nettsiden. Vi har nettopp påbegynt språkvasken av den første av de nittifem framstillingene, og jeg oppdaget enda en hindring som vi også må forsere. Den har å gjøre med den gradvise utviklingen av dette budskapet fra 1989 og fram til vår nåværende historie.

I de framstillingene fra omkring femten år siden fantes det sannheter som befant seg på et tidlig stadium av forståelse. Den første av disse sannhetene som jeg må klargjøre, er den andre engelens ankomst i den millerittiske historien. Jeg forsto den gang at den andre engelen ankom da de protestantiske kirkene begynte å lukke sine dører for Millers framstilling av den første engels budskap, i forbindelse med avslutningen av året 1843. William Miller arbeidet ut fra en tidsberegning som han mente fastslo at året 1843 begynte den 22. mars 1843 og endte den 22. mars 1844. Han hadde trodd at de tre profetiene som til slutt ble anbrakt på de to hellige tavlene, skulle avsluttes i året 1843, og han trodde at det året endte den 22. mars 1844. Han tok feil på to punkter.

De tre profetiene om de 1335 dagene i Daniel tolv, de 2520 årene av «de sju tider» i Tredje Mosebok tjueseks og de 2300 dagene i Daniel åtte ble av Miller forstått slik at de skulle avsluttes i mars 1844. Herren ledet deretter Samuel Snow til ikke bare å forstå at profetiene endte ikke i 1843, men i 1844. Snow anvendte karaitenes tidsregning, noe som ikke var den tidsberegningen Miller hadde benyttet. Miller hadde brukt den rabbinske/jevndøgnsbaserte tidsregningen, som fastsatte året fra vår til vår.

Da vi la fram Habakkuks to tavler, hadde vi ikke forstått denne historiske virkeligheten og brukte Millers erfaring til å markere 22. mars 1844 som den andre engelens ankomst og begynnelsen på ventetiden. Jeg forsto, og gjør det fortsatt, at denne engelens ankomst svarte til det tidspunkt da protestantene forkastet Millers budskap om den første engelen, og følgende avsnitt var mitt referansepunkt.

«I juni 1842 holdt herr Miller sin andre forelesningsrekke i Casco Street-kirken i Portland. Jeg følte det som et stort privilegium å få overvære disse forelesningene; for jeg var blitt grepet av mismot og følte meg ikke beredt til å møte min Frelser. Denne andre rekken vakte langt større oppsikt i byen enn den første. Med få unntak stengte de forskjellige kirkesamfunn dørene til sine kirker for herr Miller. Mange taler fra de ulike prekestolene søkte å avsløre

foredragsholderens angivelige fanatiske villfarelser; men skarer av engstelige tilhørere besøkte møtene hans, og mange var ute av stand til å komme inn i lokalet. Forsamlingene var uvanlig stille og oppmerksomme.» Life Sketches, 27.

Jeg forstod at lukningen av dørene for Millers budskap markerte begynnelsen på forkastelsen av den første engel, og i samsvar med Millers forståelse av den rabbinske/jevndøgnsbaserte tidsberegningen antok jeg at 22. mars 1844 markerte avslutningen av 1843. Millers framstilling i Portland i juni 1842 er i virkeligheten et veimerke som identifiserer en gradvis forkastelse som til slutt ble fullført den 18. april 1844, men på tidspunktet for framstillingene hadde vi ikke erkjent Samuel Snows anvendelse av den karaittiske tidsberegningen.

I den første framstillingen som vi begynte å språkvask, begynte jeg å se at det som ble nedtegnet på den tiden, synes å motsi det vi nå lærer. Det gjør det, og det gjør det ikke. Det er ganske enkelt en betoning av den gradvise ankomsten av den andre engelen, og også en illustrasjon av den gradvise avforseglingen av dette budskapet, slik tilfellet også var i den millerittiske historien. Denne oppklarende merknaden bør imøtekomme dem som har snublet over vår identifikasjon av 19. april 1844 som den første millerittiske skuffelsen og det som ble undervist tidligere.

«Det første og det andre budskapet ble gitt i 1843 og 1844, og vi står nå under forkynnelsen av det tredje; men alle tre budskapene skal fremdeles forkynnes. Det er nå like vesentlig som noen gang tidligere at de blir gjentatt for dem som søker sannheten. Med penn og røst skal vi la forkynnelsen lyde, idet vi viser deres rekkefølge og anvendelsen av profetiene som fører oss frem til den tredje engels budskap. Det kan ikke finnes et tredje uten det første og det andre. Disse budskapene skal vi gi til verden i publikasjoner, i taler, idet vi i den profetiske historiens linje viser de ting som har vært, og de ting som skal komme.» Selected Messages, bok 2, 104.

Habakkuks to tavler 1 av 95

Innledning til Habakkuks to tavler og midnattsropet

I denne serien vil vi over en lengre periode undersøke Habakkuks to tavler—1843- og 1850-kartene. Vi vil begynne med å sette Midnattsropet på plass. Som nevnt vil mye av de innledende framstillingene være repetisjon for dem som er fortrolige med dette budskapet, men siden vi forbereder en serie som også kan studeres av mennesker som er nye for dette budskapet, må vi legge fram noen grunnleggende tanker for dem. Vi vil begynne med Midnattsropet og rette oppmerksomheten mot et aspekt som finnes i Ellen Whites første syn. La oss lese det første avsnittet fra Christian Experience and Teachings, side 57.

Det var ikke lenge etter at tiden var utløpt i 1844 at mitt første åpne syn ble gitt meg. Jeg besøkte fru Haines i Portland, Maine, en kjær søster i Kristus, hvis hjerte var knyttet til mitt. Fem av oss, alle kvinner, knelte stille ved familiealteret. Mens vi ba, kom Guds kraft over meg som aldri før.

Disse fem kvinnene, hvis hjerter var knyttet til Søster White, motsatte seg ingen manifestasjon av Guds kraft. Det er bemerkelsesverdig at de alle var kvinner, som representerer menigheten, og at de var fem, noe som kan sees som fem kloke jomfruer. Dette er ganske enkelt en observasjon.

Det syntes meg som om jeg var omgitt av lys og steg høyere og høyere opp fra jorden. Jeg vendte meg om for å lete etter adventfolket i verden, men kunne ikke finne dem, da en røst sa til meg: «Se igjen, og se litt høyere.» Da løftet jeg øynene og så en rett og smal sti, lagt høyt oppe over verden. På denne stien vandret adventfolket mot byen, som lå ved den fjerneste enden av stien. De hadde et klart lys oppreist bak seg ved begynnelsen av stien, og en engel sa meg at dette var midnattsropet. Dette lyset skinte langs hele stien og gav lys for deres føtter, så de ikke skulle snuble. Hvis de holdt øynene festet på Jesus, som var like foran dem og ledet dem til byen, var de trygge. Men snart var det noen som ble trette og sa at byen var langt borte, og de hadde ventet å ha kommet inn i den tidligere. Da oppmuntret Jesus dem ved å løfte sin herlige høyre arm, og fra hans arm kom et lys som bølget over adventskaren, og de ropte: «Halleluja!» Andre fornektet overilet lyset bak dem og sa at det ikke var Gud som hadde ledet dem så langt. Lyset bak dem sloknet, og deres føtter ble etterlatt i fullstendig mørke, og de snublet og mistet merket og Jesus av syne og falt av stien ned i den mørke og onde verdenen nedenfor.

William Miller og midnattsropet

I denne første framstillingen skal vi, etter å ha fastslått noen få punkter, drøfte adventistenes konferanse i Low Hampton i desember 1844. På denne konferansen samlet noen milleritter seg, og William Miller forkastet forståelsen av midnattsropet. Logikken her er at dette synet, selv om det er for oss alle, på en særlig måte var for William Miller.

I den samme måneden fornektet William Miller lyset bak dem – Midnattsropet – noe som ville føre til at han falt av stien ned til den ugudelige verden nedenfor. Vi vil undersøke implikasjonene av dette. Historiske bevis viser at millerittene alle trodde at de oppfylte lignelsen om de ti jomfruen; dette var allment kjent blant dem. Vi vil vise at William Miller hadde en forståelse av hva Midnattsropet var. Miller trodde at Midnattsropet var domstimens budskap i Daniel 8,14 og Åpenbaringen 14,6–9. Han trodde at budskapet han begynte å forkynne tidlig på 1830-tallet, var Midnattsropet, «Se, brudgommen kommer», og at Jesus kom til verden som brudgommen.

I det meste av millerittenes historie trodde de at de oppfylte lignelsen om de ti jomfruer, men de mente at Midnattsropet beskrev det budskapet de hadde forkynt. Men innen sommeren 1844 fremkom en ny og korrekt forståelse: Midnattsropet var den sjuende måneds-bevegelsen, idet man ventet at Jesus skulle komme på den tiende dag i den sjuende måned. Det var det sanne Midnattsropet. Da Miller forkastet det sanne Midnattsropet i desember 1844, forkastet han historien fra sommeren 1844 og vendte tilbake til sin tidligere oppfatning, at det bare var det alminnelige budskapet fra 1830-årene. Å forstå Midnattsropets dynamikk er avgjørende. Hvis du ikke forstår 2520 slik millerittene gjorde, kan du ikke forstå Midnattsropet. Hvis du ikke kan forstå Midnattsropet slik millerittene gjorde, faller du av stien ned til den ugudelige verden nedenfor.

I denne framstillingen vil vi begynne med noen sannheter på tavlen som åpent forkastes av adventismen i dag. Syvendedags Adventistkirkens Biblical Research Institute og de fleste adventistiske teologer forkaster 2520. Vi vil behandle dette bibelsk etter hvert, men innledningsvis vil vi vise at Ellen White fullt ut stadfester 2520. Instituttet og de fleste teologer forkaster også pionerenes forståelse av det daglige. Vi vil vise at det å forkaste pionerenes forståelse av at det

daglige er hedenskap, er å forkaste Profetiens Ånd. Instituttet forkaster også offentlig pionerenes forståelse av basunene – den femte og den sjette basun. Vi vil begynne med å vise at det å forkaste pionerenes forståelse av basunene, er å forkaste Profetiens Ånd.

I dag er de fleste adventister i beste fall uklare når det gjelder de 1290 og de 1335. Uten pionerenes forståelse av de 1335 finnes det ingen bibelsk begrunnelse for å identifisere ventetiden som begynte den 22. mars 1844. Uten å forstå ventetiden kan man ikke fatte dynamikken i Midnattsropet. Uten å forstå Midnattsropet faller man av stien ned til den onde verden nedenfor. Vi vil vise disse sannhetene på kartet i lys av Profetiens Ånds klare stadfestelse, og deretter analysere dem ut fra Guds Ord. Men først må vi se hva som omgav millerittisk historie og hva som frembrakte Midnattsropet.

Millerittisk historie og den første engels ankomst

Vi begynner med Uriah Smith fra *Thoughts on Daniel and Revelation*, side 521, for å vise Milleritt-historien og behandle 1798. Uriah Smith skriver: «Kronologien for begivenhetene i Åpenbaringen 10 blir ytterligere fastslått ut fra det forhold at denne engelen er identisk med den første engelen i Åpenbaringen 14.» I Åpenbaringen 10 stiger en mektig engel ned fra himmelen med en liten bok åpnet i sin hånd. Ellen White opplyser oss om at denne mektige engelen er Jesus Kristus, og den lille boken er Daniels bok. Ved slutten av kapittel ti får Johannes beskjed om å ete den lille boken, som vil være søt i hans munn og bitter i hans mage. Johannes representerer Milleritt-historien, der budskapet i Daniel er søtt, men leder til bitter skuffelse. Den mektige engelen i Åpenbaringen 10 er, ifølge pionerene, den første engelen i Åpenbaringen 14—de er den samme engelen.

Vi bruker ofte ikke mye tid på å være spesifikke når det gjelder disse englene i Åpenbaringen, men det burde vi. Den veldige engelen i Åpenbaringen 10 er også den engelen som William Miller mente oppfylte midnattsropet ved å utføre den første engelens gerning i Åpenbaringen 14: «Frykt Gud og gi Ham ære, for hans doms time er kommet.» Hans doms time viser til Daniel 8:14. Disse englene identifiserer ulike sider ved det verk som ble utført.

For å vende tilbake til Uriah Smith: «Kronologien for begivenhetene i Åpenbaringen 10 blir ytterligere fastslått ved det forhold at denne engelen er identisk med den første engelen i Åpenbaringen 14.» Han forklarer hva som knytter dem sammen: Begge har et særskilt budskap å forkynne, begge fremfører sin forkynnelse med høy røst, begge bruker lignende språk med henvisning til Skaperen, og begge forkynner tid—den ene ved å sverge at det ikke skal være mer tid, og den andre ved å forkynne at timen for Guds dom er kommet. Budskapet i Åpenbaringen 14:6 er plassert på denne siden av begynnelsen på endetidens tid.

Uriah Smith fastslår at endetiden er 1798, og at budskapet i Åpenbaringen 14 kommer etter dette. Han skriver: «Men budskapet i Åpenbaringen 14:6 er plassert på denne siden av begynnelsen av endetiden. Det er en forkynnelse av at timen for Guds dom er kommet, og må derfor ha sin anvendelse i den siste generasjon. Paulus forkynte ikke at dommens time var kommet. Luther og hans medarbeidere forkynte det heller ikke. Paulus talte om en dom som skulle komme, ubestemt i fremtiden, og Luther la den minst tre hundre år fram i tid fra sin egen dag. Dessuten advarer Paulus

menigheten mot enhver slik forkynnelse som at timen for Guds dom er kommet, inntil en viss tid.» I 2 Tessalonikerne 2:1–3 sier Paulus at Kristi dag ikke er nær forestående før frafallet først kommer, og syndens menneske blir åpenbart. Paulus innfører syndens menneske, det lille horn, pavedømmet, og dekker med en advarsel hele perioden for dets overherredømme, som varte i 1260 år og endte i 1798.

I 1798 opphørte begrensningen mot å forkynne Kristi dag som nær forestående. Endens tid tok til, og seglet ble tatt av den lille boken. Siden den tid har engelen i Åpenbaringen 14 gått ut. Uriah Smith sier: «Om dere vil se det, så har den første engels budskap gått ut siden 1798. I 1798 trer den første engelen i Åpenbaringen 14 frem i historien»—dette er pionerforståelsen. «Siden da har engelen i Åpenbaringen 14 forkynt at timen for Guds dom er kommet, og engelen i kapittel ti har tatt sin stilling på havet og på jorden og sverget at tid ikke lenger skal være. Deres identitet er utvilsom. Alle argumenter som fastslår den ene, gjelder også for den andre. Den nåværende generasjon er vitne til oppfyllelsen av disse to profetiene. I forkynnelsen om adventen, særlig fra 1840 til 1844, begynte deres fulle og omstendelige oppfyllelse.»

Smith markerer 1840 og 1844 med henvisning til at den første engelen i Åpenbaringen 14 ankommer i 1798, men han markerer også den første engelen i 1840, da budskapet får kraft. I forkynnelsen av adventen, særlig fra 1840 til 1844, begynte deres fulle oppfyllelse. Engelen stilling med én fot på havet og én på landet betegner den vide utstrekning av hans forkynnelse. Budskapet skulle krysse havet og nå ut til ulike nasjoner, og adventsforkynnelsen gikk virkelig til hver misjonsstasjon i verden. Fra 1840 ble den første engels budskap, ifølge Ellen White, båret til hver misjonsstasjon i verden. Dette ble fullbyrdet da bibelprofetiens år-dag-prinsipp ble bekreftet ved Det osmanske rikets sammenbrudd. Vi går ikke inn på detaljene på dette punkt, men legger grunnlaget for millerittenes historie og dynamikken i Midnattsskriket.

Viktige historiske hendelser: 1833 og stjernenes fall

I 1833 fant stjernenes fall sted. Ellen White kommenterer i *The Great Controversy*, side 333: «I 1833, to år etter at Miller begynte å legge fram offentlig bevisene for Kristi snare komme, viste det siste av tegnene seg, de som Frelseren hadde lovet som varsler om sitt annet komme. Jesus sa: «Stjernene skal falle fra himmelen.» Matteus 24:29. Og Johannes erklærte i Åpenbaringen, idet han i syn skuet de scener som skulle varsle Guds dag: «Himmelens stjerner falt ned på jorden, likesom et fikentre feller sine umodne fikener når det rystes av en sterk vind.» Åpenbaringen 6:13. Denne profetien fikk en slående og imponerende oppfyllelse i det store meteorskuret den 13. november 1833.»

William Millers vitnesbyrd forteller:

«En lørdag etter frokost – sommeren 1833 – satte jeg meg ved skrivebordet mitt for å undersøke et visst punkt, og idet jeg reiste meg for å gå ut og arbeide, trengte det seg inn på meg med større kraft enn noen gang: «Gå og fortell det til verden.» Inntrykket kom så plutselig og med slik styrke at jeg sank ned i stolen min og sa: «Jeg kan ikke gå, Herre.» «Hvorfor ikke?» syntes svaret å være, og da meldte alle mine unnskyldninger seg, min mangel på evne; men min nød ble så stor at jeg inngikk en høytidelig pakt med Gud om at dersom Han ville

åpne veien, ville jeg gå og utføre min plikt overfor verden. «Hva mener du med å åpne veien?» syntes det å komme til meg. Jo, sa jeg, dersom jeg skulle få en innbydelse til å tale offentlig et eller annet sted, vil jeg gå og fortelle dem hva jeg finner i Bibelen om Herrens komme. I samme øyeblikk var hele min byrde borte. Og jeg gledet meg over at jeg sannsynligvis ikke ville bli kalt til dette på den måten, for jeg hadde aldri fått noen slik innbydelse, mine prøvelser var ikke kjent, og jeg hadde bare liten forventning om å bli innbudt til noen arbeidsmark. Omtrent en halv time senere, før jeg hadde forlatt rommet, kom en sønn av herr Guilford i Dresden, omkring seksten mil fra mitt bosted, inn og sa at hans far hadde sendt bud på meg og ønsket at jeg skulle bli med ham hjem, idet jeg antok at han ville tale med meg om en eller annen forretning. Jeg spurte ham hva han ville. Han svarte at det ikke skulle være noen forkynnelse i deres kirke den neste dagen, og at hans far ønsket at jeg skulle komme og tale til folket om emnet Herrens komme. Jeg ble øyeblikkelig vred på meg selv for å ha inngått den pakt jeg hadde gjort. Jeg satte meg straks opp mot Herren og bestemte meg for ikke å gå. Jeg lot gutten gå uten å gi ham noe svar og trakk meg tilbake i stor nød til en lund i nærheten. Deretter kjempet jeg med Herren i omtrent en time, i et forsøk på å løse meg fra paktens jeg hadde inngått med Ham, men jeg kunne ikke få noen lindring. Det ble innprentet i min samvittighet: «Vil du inngå en pakt med Gud og bryte den så snart?» og den overmåte syndighet i å gjøre dette overvældet meg. Til slutt underordnet jeg meg og lovet Herren at dersom Han ville oppholde meg, ville jeg gå, idet jeg stolte på at Han ville gi meg nåde og evne til å utføre alt det Han måtte kreve av meg. Jeg vendte tilbake til huset og fant gutten fremdeles ventende. Han ble værende til etter middag, og jeg vendte tilbake med ham til Dresden.»

Slik begynte Miller sommeren 1833 å framføre budskapet offentlig. I desember 1833 gav stjernenes fall ytterligere alvor til hans budskap.

1840: Oppfyllelsen av profetien og Det osmanske riket

I 1840 kommenterer Ellen White en bemerkelsesverdig oppfyllelse av profetien. Dette avsnittet er ofte omstridt i Profetiens Ånd, idet noen hevder at Uriah Smith satte det inn i The Great Controversy, men disse argumentene er grunnløse. Hun taler om rekken av profetiske oppfyllelser som ledet frem mot 1840, deriblant stjernenes fall og den mørke dagen. Hun skriver: «I året 1840 vakte enda en bemerkelsesverdig oppfyllelse av profetien vidt utbredt interesse.»

Hun sikter til bibelsk profeti, ikke bare til en menneskelig forutsigelse fremsatt av Josiah Litch.

To år tidligere hadde Josiah Litch, en ledende forkynner av det annet komme, utgitt en utlegning av Åpenbaringen 9, hvor han forutsa Det osmanske rikets fall. Ifølge hans beregninger skulle denne makten bli styrtet den 11. august 1840. På den angitte tiden godtok Tyrkia, gjennom sine ambassadører, beskyttelse fra Europas allierte makter og stilte seg dermed under de kristne nasjoners kontroll. Hendelsen oppfylte forutsigelsen nøyaktig. Da dette ble kjent, ble mengder av mennesker overbevist om riktigheten av de prinsipper for profetisk fortolkning som Miller og hans medarbeidere hadde lagt til grunn, og adventbevegelsen fikk en vidunderlig framdrift. Lærde og ansette menn sluttet seg til Miller i å forkynne og utgi hans synspunkter, og fra 1840 til 1844 utbredte verket seg hurtig.

Uriah Smith hadde fortalt oss at den første engelen i Åpenbaringen 14 kom i 1798, men det er den samme engelen som engelen i Åpenbaringen 10. I Åpenbaringen 10 blir Johannes fortalt at han skal ta den lille boken ut av engelens hånd og ete den, og den skal bli søt i hans munn.

Millerittbudskapet ble søtt den 11. august 1840, etter to år med forutsigelser om Det osmanske rikets sammenbrudd på grunnlag av bibelprofetiens år-dag-prinsipp. Da begivenheten ble oppfylt nøyaktig, ble budskapet de hadde forkynt, søtt i deres munn.

Den 11. august 1840 ble budskapet søtt i deres munn. Johannes blir fortalt at han skal ta den lille boken ut av hånden på engelen som er steget ned. Engelen stiger ned den 11. august 1840, og denne engelen i Åpenbaringen 10 er den samme som den første engelen i Åpenbaringen 14. Engelen i Åpenbaringen 14 kommer i 1798 ved endetiden, men hans budskap blir gitt kraft i 1840. Ellen White sier at da begivenheten ble kjent, ble mengder overbevist om riktigheten av de prinsippene for profetisk fortolkning som var antatt av Miller og hans medarbeidere. Siden 1930-årene, med begynnelse i 1919, men særlig i 1930-årene, har adventismen forkastet de reglene for profetisk fortolkning som var antatt av Miller og hans medarbeidere — disse reglene var bevistekstmetoden for bibelstudium.

1843-diagrammet og forsinkelsestiden

Det neste veimerket i historien er 1843-kartet, utarbeidet i mai 1842. Ellen White sier: «Jeg har sett at 1843-kartet var ledet av Herrens hånd, og at det ikke skulle forandres, at tallene var slik Han ville ha dem, og at Hans hånd var over og skjulte en feil i noen av tallene, slik at ingen kunne se den før Hans hånd ble fjernet.» Dette kartet er et profetisk veimerke, utarbeidet i mai 1842. I juni 1842 begynte de protestantiske kirkene å lukke sine dører, og den andre engel ankommer.

Fra Testimonies, bind 1, side 21: «I juni 1842 holdt hr. Miller sin andre serie forelesninger i Casco Street Church i Portland, Maine. Med få unntak stengte de forskjellige kirkesamfunnene dørene til sine kirker for hr. Miller.» Ellen White opplyser oss om at vi som syvendedags adventistkristne bør lære å resonnerer fra årsak til virkning. Årsaken som førte til at de protestantiske kirkene stengte sine dører, var innføringen av dette kartet. Da kartet ble introdusert i mai, fastslo de protestantiske kirkene at millerittene var forførte fanatikere.

Den første skuffelsen kommer deretter. Fra The Great Controversy, side 393:

Så tidlig som i 1842 hadde den veiledning som ble gitt i denne profetien om å skrive synet opp og gjøre det tydelig på tavler, så den som leser det kan løpe, fått Charles Fitch til å foreslå utarbeidelsen av et profetisk kart for å illustrere synene i Daniel og Åpenbaringen. Charles Fitch, som døde like før den store skuffelsen den 22. oktober 1844, ble brukt av Herren i denne historien. Han utarbeidet kartet, som ble utgitt i mai 1842.

Utgivelsen av dette kartet ble betraktet som en oppfyllelse av Habakkuks befaling. Ingen la imidlertid merke til en tilsynelatende forsinkelse i oppfyllelsen av synet. En ventetid fremstilles i den samme profetien. Etter skuffelsen fremstod dette skriftstedet som betydningsfullt: «For synet gjelder ennå den fastsatte tid; ved enden skal det tale og ikke lyve. Om det dryger, så vent på det, for det skal sannelig komme, det skal ikke utebli. Den

rettferdige skal leve ved tro.»

Ventetiden er den første skuffelsen, som inntreffer den 22. mars 1844. Millerittene forutsa verdens ende i 1843 ved å bruke den bibelske tidsberegningen. Da Herren ikke var kommet innen da, inntrådte den første skuffelsen den 22. mars 1844. Det er ventetiden.

Dette er ventetiden i lignelsen om de ti jomfruer, i Habakkuk 2 og i Daniel 12. Daniel 12:11 sier: «Og fra den tid da det daglige offer blir avskaffet ...» Pionerene forstod at hedenskapet ble underkuet i 508, da Klodvig beseiret vestgoterne. Fra den tid da hedenskapet blir tatt bort og pavedømmet blir opprettet (tretti år senere, i 538), skal det være 1290 dager. Det neste verset sier: «Salig er den som venter og når fram til de tusen tre hundre og trettifem dager.» 508 pluss 1335 er 1843. «Salig er den som kommer til 1843.» De 1335 markerer ventetiden og sier: «Salig er den som venter og kommer til 1843.» Dersom du fastholder pionerenes forståelse av det daglige, slik Ellen White gjør, er dette klart.

For å klargjøre ytterligere sier Jesaja 30:18: «Derfor vil Herren vente.» Her er Herren brudgommen i lignelsen om de ti jomfruene, og han dryger. «Og derfor vil brudgommen dryge, for at han kan være dere nådig, og derfor skal han bli opphøyd, for at han kan miskunne seg over dere; for Herren er en dommens Gud. Salige er alle de som venter på ham.» Dette samsvarer med Daniel 12:12: «Salig er den som venter og når fram til de 1335.» Brudgommen dryger den 22. mars 1844. Det er knyttet en velsignelse til å komme til den første skuffelsen og deretter vente. Når du kommer hit, skal du vente. Hva venter du på? Habakkuk 2:3 sier: «For synet gjelder ennå for den fastsatte tid, men ved enden skal det tale og ikke lyve; om det dryger, så vent på det.» Velsignelsen ved å komme til de 1335 er velsignelsen ved å komme til denne historien, hvor Herren skal fullbyrde Midnattsropet.

Ikke alle vil få adgang til å delta i Midnattsropet. Noen fulgte med millerittene, ikke på grunn av sin egen personlige erfaring med Jesus Kristus eller personlig studium av Guds ord, men av frykt. Før Midnattsropet kommer, skiller Herren disse brødrene ut fra bevegelsen. Den første skuffelsen er en del av prosessen som forbereder for Midnattsropet. Ifølge Ellen White vil vi, dersom vi ikke forstår dette, falle av stien ned i den ugudelige verden nedenfor.

Kraften i den andre engels budskap

Fra Early Writings, side 238: «Nær slutten av den annen engels budskap så jeg et stort lys fra himmelen skinne over Guds folk. Strålene fra dette lyset syntes klare som solen, og jeg hørte englers røster rope: “Se, brudgommen kommer!”» Dette var midnattsropet, som skulle gi kraft til den annen engels budskap. Pionerene forstod at den første engels budskap kom i 1798, men ble gitt kraft ved Det osmanske rikets sammenbrudd i 1840. Alle budskapene kommer på et bestemt tidspunkt og blir deretter gitt kraft. Den annen engels budskap kommer den 22. mars 1844, da de protestantiske kirkene stengte sine dører for Miller-bevegelsens budskap. Midnattsropet gir kraft til den annen engels budskap. Den tredje engels budskap kommer den 22. oktober 1844 og blir gitt kraft når den mektige engelen i Åpenbaringen 18 slutter seg til det. Hvert budskap kommer i historien og blir deretter gitt kraft. Dette er viktig å forstå.

Midnattsropet gav kraft til den andre engels budskap. Engler ble sendt fra himmelen for å vekke de motløse hellige og forberede dem på det store arbeidet som lå foran dem. De mest begavede menn var ikke de første til å motta dette budskapet. William Miller var ikke den første til å motta dette budskapet; tvert imot var han den siste til å motta det. Han var den mest begavede i forståelsen av budskapet, mens Samuel Snow var den første. De som tidligere hadde ledet i arbeidet, var de siste til å motta det og bidra til å forsterke ropet. Historisk sett var den siste personen til å ta imot budskapet om Midnattsropet William Miller.

Fra The Great Controversy, 376:

Under styrkelsen av midnattsropet forlot omkring 50 000 menighetene. Ettersom Millers arbeid hadde en tendens til å oppbygge menighetene, ble det til å begynne med betraktet med velvilje; men da prester og religiøse ledere besluttet seg mot adventlæren og ønsket å undertrykke all uro om emnet, motarbeidet de den fra prekestolen og nektet sine medlemmer privilegiet å høre forkynnelse om det annet advent eller endog å tale om sitt håp i de sosiale møtene.

Ledere i Adventistkirken i dag som forbyr undervisningen av dette budskapet i menigheten og til og med i private hjem, er forutsagt her i Miller-bevegelsen.

De troende befant seg i stor prøvelse og rådvillhet. De elsket sine menigheter og var motvillige til å skille seg fra dem, men da de så at vitnesbyrdet fra Guds Ord ble undertrykt og deres rett til å granske profetiene ble nektet, følte de at troskap mot Gud forbød dem å underordne seg. De som søkte å stenge ute vitnesbyrdet fra Guds Ord, kunne ikke anses å utgjøre Kristi menighet. Derfor følte de seg berettiget til å skille seg fra sitt tidligere kirkesamfunn. Sommeren 1844 trakk omkring 50 000 seg ut av menighetene.

Millers forståelse og det sanne midnattsropet

Fra eldste Damsteegts bok, Foundation of Seventh-day Adventist Message and Mission, trodde Miller at forkynnelsen av Daniel 8,14 og den første engel i Åpenbaringen 14 var midnattsropet—«Se, brudgommen kommer.» Han mente at dette budskapet identifiserte Kristi annet komme. Miller mente at hele historien var midnattsropet, men Ellen White sier at midnattsropet ble fullbyrdet på et bestemt tidspunkt. Samuel Snow ga sitt foredrag tittelen «Det sanne midnattsrop» for å skjelve det fra den millerittiske læren om at midnattsropet var det alminnelige budskapet.

De mest åndelige tok imot budskapet først, og de som tidligere hadde ledet i verket, var de siste til å ta imot det og hjelpe til med å styrke ropet. William Miller, som hadde ledet verket fra 1833 og fremover, kjempet med Midnattsropets budskap da det kom i august 1844. Han var usikker på å skille seg fra kirkene og hadde i mange år undervist en annen forståelse av Midnattsropet.

William Miller skrev:

«Jeg hadde aldri vært sikker på noen bestemt dag for Herrens komme, idet jeg trodde at ingen kunne kjenne dagen og timen. I alle mine trykte foredrag vil det, som det kan sees på tittelbladet, stå omkring året 1843. I alle mine muntlige foredrag sa jeg uten unntak til mine

tilhørere at tidsperiodene ville utløpe i 1843, dersom det ikke var noen feil i mine beregninger, men at jeg ikke kunne si at enden ikke kunne komme selv før den tid, og at de stadig burde være forberedt. I 1842 forkynnte noen av brødrene med stor skråsikkerhet det nøyaktige året og kritiserte meg for å sette inn et «om».»

I mai 1842 ble 1843-kartet utgitt, og brødrene ba Miller om å fjerne «hvis» fra sin fremstilling.

Miller fortsatte: «Den offentlige pressen hadde også offentliggjort at jeg hadde fastsatt en bestemt dag, den tjuetredje april, for Herrens gjenkomst. Derfor offentliggjorde jeg i desember samme år, ettersom jeg ikke kunne se noen feil i min beregning, min overbevisning om at Herren ville komme en gang mellom 21. mars 1843 og 21. mars 1844.» Miller hadde allerede kommet til den konklusjon at det var den tiende dag i den syvende måned, og lenge før Samuel Snow brukte denne konklusjonen til å forkynne midnattsropet, hadde Miller skrevet om det. Miller var den som Herren brukte til å sammenføre den logikk som Samuel Snow benyttet for å fastslå 22. oktober 1844.

Miller skrev: «I løpet av året 1843 ble de mest voldsomme fordømmelser lesset over meg og dem som var knyttet til meg av pressen og enkelte prekestoler. Våre motiver ble angrepet, våre prinsipper framstilt uriktig, våre karakterer ærekrenket.» Tiden gikk, og 21. mars 1844 passerte uten at Herren viste seg. Skuffelsen var stor, og mange gikk ikke lenger sammen med dem. Før denne tiden, fra 1840, var det anslagsvis 200 000 milleritter, men på dette tidspunktet var bare 50 000 tilbake.

Miller fortsatte: «Tidligere enn dette, høsten 1843, begynte noen av mine brødre å kalle menighetene Babylon og å hevde at det var adventistenes plikt å gå ut fra dem. Dette bedrøvet meg meget. Ikke bare var virkningen meget dårlig, men jeg anså det også som en forvrengning av Guds Ord, en fordreining av Skriften.» Miller kjempet med den andre engels budskap, noe som gjorde det vanskeligere for ham å ta imot det sanne midnattsropets budskap. Denne fremgangsmåten spredte seg, og menighetene ble lukket for dem, noe som skapte fiendtlighet og skilte de fleste adventister fra deres respektive menigheter.

Etter at den offentliggjorte tiden hans var utløpt, erkjente Miller sin skuffelse når det gjaldt den nøyaktige tidsperioden, men han fastholdt sin tro. Han fortsatte sitt arbeid i Vesten gjennom sommeren 1844 inntil syvendemånedesbevegelsen. Han hadde ingen del i denne bevegelsen, bortsett fra et brev skrevet atten måneder tidligere om den mosaiske lovs skikker, som pekte på den måneden. Han ventet ikke at en slik bruk ville bli gjort av disse emnene, eller at tro på slike beviser skulle bli en prøve på frelse. Han hadde intet fellesskap med bevegelsen før to eller tre uker før 22. oktober 1844. I et brev til Himes den 6. oktober 1844 skrev Miller: «Jeg ser en herlighet i den sjuende måned som jeg aldri før har sett ... Nå, velsignet være Herrens navn, ser jeg en skjønnhet, en harmoni, en overensstemmelse i Skriftene, som jeg lenge har bedt om, men ikke så før i dag. Takk Herren, min sjel. Bror Snow, bror Storrs og andre, vær velsignet for at de har vært redskaper til å åpne mine øyne. Jeg er nesten hjemme. Ære, ære, ære, ære.»

Etterpå revurderte Miller Midnattsropet og kalte det fanatisme. Damsteegt bemerker at Snow fikk den grunnleggende utformingen av Midnattsropets budskap fra Millers tidligere arbeid.

Snows beregninger, offentliggjort i mars 1844, vakte liten oppmerksomhet inntil leirmøtet i Exeter, 12.–17. august 1844. Der vakte hans nøyaktige dato for Kristi gjenkomst stor bevegelse blant mange milleritter og førte deres misjonsvirksomhet til et høydepunkt. Deres respons ble kjent som syvendedmånedsbvegelesen. Selv om de millerittiske lederne til å begynne med var skeptiske, sluttet de seg noen uker før den forventede hendelsen til bevegelsen og tillot at Snows synspunkter ble trykt og støttet.

Midnattsropet og dets etterspill

Ellen Whites første syn viser Guds folk på en sti til himmelen, med et lys bak dem kalt Midnattsropet. Det budskapet Samuel Snow frembar, må forstås. I mai 1842 ble 300 kart trykt for 300 forkynnere. Innen 22. mars 1844, etter den første skuffelsen, ble kartet lagt til side, og mange forlot bevegelsen. De som ble tilbake, skulle vente. På leirmøtet i Exeter viste Snow at Herren ville komme 22. oktober 1844, forsoningsdagen. Dette drev dem til å forkynne budskapet.

Joseph Bates fortalte at etter leirmøtet i Exeter, da han gikk gjennom togvognene, hørte han stemmer som gjentok: «Se, brudgommen kommer!» Denne bevegelsen feide over De forente stater i løpet av to måneder og førte til den store skuffelsen den 22. oktober 1844.

Damsteegt kommenterer Adventistenes konferanse i Low Hampton 28.–29. desember 1844, hvor Himes og Miller deltok. Himes oppfordret til å trøste de hellige, vekke den kristne verden og forkynne frelse for syndere. Noen få uker senere ble Advent Press gjenopptatt, og Himes erklærte at frelsens dør stod åpen. Miller oppga gradvis den ekstreme læren om den lukkede dør og vendte tilbake til sitt opprinnelige syn på midnattsropet. I den samme måneden hadde Ellen White sitt første syn, som viste at de som forkaster midnattsropet, faller av stien. Det synet var like mye for William Miller som for noen annen.

William Millers siste prøve og ettermæle

Fra Early Writings, side 257:

Min oppmerksomhet ble deretter vendt mot William Miller. Han så forvirret ut og var nedbøyd av angst og nød for sitt folk. Gruppen som hadde vært forent og kjærlige i 1844, holdt på å miste sin kjærlighet, motarbeidet hverandre og falt inn i en kald, frafallen tilstand. Da han så dette, tæret sorgen på hans krefter. Jeg så ledende menn våke over ham, først og fremst Joshua Himes, og frykte for at han skulle ta imot den tredje engels budskap.

Den tredje engels budskap i denne sammenheng er sabbaten. Idet Miller vendte seg mot lyset fra himmelen, la disse mennene planer for å lede hans sinn bort. Menneskelig innflytelse holdt ham i mørke og bevarte hans innflytelse blant dem som motsatte seg sannheten. Til slutt løftet Miller sin røst mot lyset fra himmelen – sabbaten. Han unnlot å ta imot det budskapet som ville ha forklart hans skuffelse og kastet lys og herlighet over fortiden. Han støttet seg til menneskelig visdom i stedet for den guddommelige. Nedbrutt av arbeid og alder var han ikke like ansvarlig som dem som holdt ham borte fra sannheten. Synden hviler på dem. Hvis Miller kunne ha sett den tredje engels lys, ville mange ting ha blitt forklart. Men hans brødre bekjente en så dyp kjærlighet til ham at han

mente at han aldri kunne rive seg løs fra dem. Gud tillot at han falt under dødens makt og skjulte ham i graven for dem som trakk ham bort fra sannheten. Moses feilet før han gikk inn i det lovede land; likeså feilet Miller idet han snart skulle gå inn i det himmelske Kanaan. Andre ledet ham til dette; andre må stå til regnskap for det. Men engler våker over det dyrebare støvet av denne Guds tjener og skal tre frem ved lyden av den siste basun.

Konklusjon: Lærdommer for vår tid

Avslutningsvis er William Miller et forbilde på syvendedagsadventistene ved verdens ende. Ellen Whites første syn gjelder mer vår tid enn hennes egen. Ved verdens ende vil syvendedagsadventistene forkaste lyset fra midnattsropet. Lyset fra midnattsropet kan bare forstås ved å forstå denne historien. Den første skuffelsen rensket den millerittiske bevegelsen for dem som var der av gale grunner, og beredte folket for prøvelsen som skulle lede dem inn i Det Aller Helligste. De som kommer til den første skuffelsen, er salige bare dersom de venter på 22. oktober 1844. Denne tiden er fastsatt av Gud for å frembringe et folk som Han vil samle inn i Det Aller Helligste. Å forkaste midnattsropet og falle av stien er å forkaste hele denne historien.

William Miller gjorde tre feil, og vi blir alltid prøvet ved tre prøver. Hans første feil var å forkaste Midnattsropet i desember 1844. Hans andre var å lytte til mennesker i stedet for Gud, noe som ledet til hans tredje feil: å forkaste sabbaten. Ved verdens ende vil syvendedagsadventistene forkaste historien om Midnattsropet og kallet til å vende tilbake til de gamle stier fordi de lytter til sine ledere. Ved å gjøre dette forbereder de seg selv på dyrets merke og gjentar Millers tredelte prøvingsprosess, som begynner med hvordan de forholder seg til Midnattsropets budskap og historie.

Det finnes bare to profetier som omhandler historien fra den første skuffelsen til den andre skuffelsen: de 2300 dagene («Om synet drøyer, så vent på det») og 2520. Å forkaste 2520 er å forkaste Midnattsropet. Å forkaste Midnattsropet er å falle av stien ned til den ugudelige verden nedenfor.

Vi vil behandle dette nærmere i den neste presentasjonen.